

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE

Ändring av körkortslagen för landskapet Åland

1994-95

1991-92

nr 12

FR nr 5

HM nr 11

SAMMANFATTNING

Landskapsstyrelsens förslag

Landskapsstyrelsen föreslår ändringar i körkortslagen för landskapet Åland som innebär en anpassning till EG:s direktiv om körkort. Enligt förslaget höjs körkortsåldern för tung motorcykel från 18 till 21 år för förare som saknar erfarenhet som motorcykelförare. För motorcyklar med en effekt som understiger 34 hästkrafter samt för examinander som har två års erfarenhet som förare av motorcykel föreslås åldersgränsen dock sänkt till 17 år. Åldersgränsen för körkort av klass CE (långtradare) föreslås sänkt från 21 år till 18 år. Vidare föreslår landskapsstyrelsen att körkort utfärdade i en EES-stat skall vara giltiga i landskapet. Möjlighet skall dock finnas att byta ut dessa körkort mot åländska körkort. Enligt förslaget skall körkort kunna utfärdas endast till personer som är stadigvarande bosatta eller studerar i landskapet.

Motionärernas förslag

I ltm Liljehages m.fl. hemställningsmotion nr 11/1991-92 föreslås en utredning om rätt att få körkort vid 16 års ålder för en särskild långsamt gående biltyp.

Utskottets förslag

Utskottet föreslår att landskapsstyrelsens framställning godkänns med vissa tekniska ändringar. Utskottet omfattar dock inte förslaget att körkortsåldern för motorcyklar i vissa fall sänks till 17 år. Enligt utskottet kan körkortsåldern för klass CE sänkas till 18 år endast i de fall då aspiranten erhållit särskild yrkesutbildning för förare.

Utskottet föreslår att hemställningsmotionen nr 11/1991-92 förkastas.

UTSKOTTETS SYNPUNKTER

Allmän motivering

De föreslagna ändringarna i körkortslagen innebär till största delen en anpassning till EG:s direktiv av den 29 juli 1991 om körkort (91/139/EEG). Detta gäller bl.a. ålderskraven för avläggande av körkortsexamen, de olika körkortskombinationerna samt giltigheten av körkort utfärdade i annat land inom Europeiska unionen. Utskottet har funnit förslagen behövliga och överensstämmande med EG-direktivet.

Utskottet föreslår dock i två avseenden ändringar som framför allt grundas på trafiksäkerhetsskäl. Den lägsta körkortsåldern för motorcykel (klass A) bör förbli 18 år. Åldersgränsen för körkort av klass CE bör förbli 21 år, dock så att den som erhållit särskild yrkesutbildning för förare kan beviljas körkort vid 18 års ålder. Ändringsförslagen är möjliga inom ramen för EG-direktivet och berörs närmare i detaljmotiveringarna.

Utskottet konstaterar att till EG-direktivet ansluter sig bilagor som innehåller bestämmelser bland annat om körkortsundervisningen, dess mål och innehåll samt angående de hälsokrav som skall ställas på körkortsaspiranter. Utskottet har noterat att de i bilagan ingående hälsokraven åtminstone i vissa avseenden skiljer sig från de hälsokrav som ingår i gällande körkorts lag. Utskottet utgår från att landskapsstyrelsen följer upp de till EG-direktivet anslutna bestämmelserna vilka kan komma att kräva senare komplettering av körkorts lagen eller nya bestämmelser i en landskapsförordning. Direktivet skall implementeras senast den 1 juli 1996.

Enligt vad utskottet erfarit har Finland erhållit rätt att t.o.m. utgången av år 1997 använda de nuvarande körkortsblanketterna. Den körkortsmodell som finns beskriven i en bilaga till EG-direktivet torde komma att omarbetas så att EG-modellen för körkort framdeles kommer att anpassas till de blankettmodeller som tillämpas i Finland och Sverige. Utskottet har i sammanhanget noterat att körkortet enligt gemenskapsmallen bl.a. skall innehålla en nationalitetsbeteckning för den medlemsstat som har utfärdat körkortet. Eftersom körkort på Åland utfärdas av landskapsmyndigheterna och de åländska körkortet finns införda i ett särskilt åländskt körkortsregister, konstaterar utskottet att behov finns av en särskild åländsk nationalitetsbeteckning för körkort. Utskottet uppmärksammar landskapsstyrelsen på saken och konstaterar att frågan kommer att behandlas av utskottet i samband med beredningen av hemställningsmotion nr 138/1992-93.

Detaljmotivering

Landskapslag om ändring av körkorts lagen för landskapet Åland

5 och 7 §§ Körkortsbeteckningen AIT i 5 § föreslås utgå som obehövlig. I stället införs en förtydligande formulering i 7 §.

11 § Utskottet föreslår i 32 § att körkortsåldern för körkort av klass A bibehålls vid 18 år. I enlighet härmed föreslås en ändring av 11 § c punkten så att förarutbildning för ifrågavarande körkort liksom nu får påbörjas då eleven uppnått en ålder av 17 år 6 månader.

32 § Utskottet omfattar inte förslaget att examen för körkortsklass A (motorcykel) under vissa förutsättningar skall kunna avläggas redan vid 17 års ålder. Med tanke på olycksbenägenheten för motorcyklister och på de mognadskrav som bör kunna ställas på förare av motorcykel föreslår utskottet att körkortsåldern förblir 18 år. EG-direktivet anger som huvudregel 18 års åldersgräns men tillåter medlemsstaterna att göra undantag så att körkort i vissa fall kan utfärdas även till personer som fyllt 17 år. Åldersgränsen kommer enligt uppgift också i riket och i Sverige att bibehållas vid 18 år.

Det i c punkten angivna kravet på två års erfarenhet som förare av motorcykel skall enligt EG-direktivet uppfyllas som innehavare av körkort av klass A. Utskottet har kompletterat lagtexten i detta avseende.

Utskottet föreslår att åldersgränsen för erhållande av körkort av klass CE (tyngre fordonskombinationer) bibehålls vid 21 år. Med tanke på trafiksäkerheten krävs både omdömesförmåga och erfarenhet för framförande av sådana fordonskombinationer. I de fall då aspiranten erhållit särskild yrkesutbildning för förare på det sätt 30 § 2 mom. i gällande lag redan möjliggör skulle dock körkortsåldern vara 18 år. Förslaget förutsätter en ny e punkt i lagtexten.

Enligt EG-direktivet skall för utfärdande av körkort av klass CE även framdeles gälla vad som stadgas i rådets förordning nr 3820/85 om harmonisering av viss social lagstiftning om vägtransporter. Förordningen anger att lägsta ålder för förare av fordon som utför godstransporter och väger över 7,5 ton är 21 år om inte föraren erhållit särskild yrkesutbildning för godstransport på väg, varvid 18 år är åldersgränsen. Enligt vad utskottet erfarit kommer åldersgränsen för körkort av klass CE att bibehållas vid 21 år både i riket och Sverige, dock så att en lägre åldersgräns gäller om aspiranten fått särskild yrkesutbildning.

Övriga ändringsförslag är av språklig natur och görs i förtydligande syfte.

37 och 52 §§ Med beaktande av att Finland och Åland efter det framställningen överlämnades till lagtinget anslutit sig till Europeiska unionen föreslår utskottet ett tillägg till lagtexten i förtydligande syfte.

Hemställningsmotion nr 11/1991-92

I motionen föreslås att den som fyllt 16 år skall ha rätt att utfärdas en ny typ av körkort. Körkortet skulle berättiga att framföra endast sådana bilar, vars hastighet på teknisk väg begränsats och som också i övrigt skulle vara speciellt utrustade. Utskottet konstaterar att den nuvarande åldersgränsen om 18 år för bilkörkort med tanke på förarens mognad

och förutsättningar i övrigt är allmänt omfattad. Enligt EG-direktivet är körkortsåldern 18 år förutom för lätta motorcyklar och tre- och fyrhjuliga motordrivna cyklar. Utskottet konstaterar också att övningskörning för personbilskörkort numera får påbörjas redan vid 17 års ålder. Utskottet föreslår därför att motionen förkastas.

ÄRENDETS BEHANDLING

Lagtinget inbegärde den 25 november 1994 lagutskottets yttrande över framställningen. Hemställningsmotionen remitterades till utskottet den 2 december 1991. Utskottet har i enlighet med 23 § 2 mom. arbetsordningen handlagt ärendena i ett sammanhang.

Utskottet har i ärendet hört lagberedningssekreteraren Tomas Lundberg och trafikinspektören Ulf Lillie.

I ärendets avgörande behandling deltog ordföranden Sune Eriksson, vice ordföranden Sundback, ledamöterna Christer Jansson (delvis), Gunnar Jansson (delvis) och Sirén samt ersättaren Sjöstrand (delvis).

UTSKOTTETS FÖRSLAG

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Lagtinget antar det i framställningen ingående lagförslaget i följande lydelse:

LANDSKAPSLAG **om ändring av körkortslagen för landskapet Åland**

(Ingressen lika som i framställningen).

4 §

(Lika som i framställningen).

5 §

Körkort utfärdas med följande kombinationer av bokstäver och behörighet:

A ** ** *

A1** ** *

(Uteslutning)

* B* ** **

* BE ** **

A B* ** **
A BE ** **
* B* C* **
A B* C* **
* BE C* **
A BE C* **
* BE CE **
A BE CE **
* B* C* D*
A B* C* D*
* BE C* D*
A BE C* D*
* BE CE DE
A BE CE DE
T

7 §

Fordonskombination av klass E får framföras endast av den som innehar körkort som berättigar till att framföra även dragbilen. Körkort av klass A1, A eller B berättigar till att framföra även fordon som hör till klass T (*uteslutning*). Körkort av klass C berättigar även till att provköra och tillfälligt flytta fordon av klass D utan passagerare och fordon av klass E utan last samt berättigar även den som fullgör uppgifter inom brandväsendet och polisman i tjänst att framföra fordon av klass D eller E. Körkort av klass B berättigar även till att framföra fordonskombination av klass BE vid färd till och från plats där examen skall avläggas.

11 §

För att få påbörja förarutbildning krävs av eleven att han uppfyller de syn- och hälsokrav för respektive körkortsklass som anges i 26-29 §§ samt att han skall ha uppnått en ålder av

a) 15 år 6 månader för undervisning för att få körkort av klass A1,

b) 17 år 6 månader för undervisning för att få körkort av klass A,

26 §

(Lika som i framställningen).

32 §

Den som vill avlägga examen skall ha uppnått en ålder av

b) 16 år för körkortsklass A1,

c) 18 år för körkortsklass A i fråga om framförande av motorcykel med en effekt om 25 kW eller lägre, (*uteslutning*) i fråga om framförande av motorcykel med *en* högre effekt än 25 kW eller *vars* förhållande *mellan effekt och vikt* överstiger 0,16 kW/kg *endast under förutsättning att* examinanden har minst två års erfarenhet som förare av motorcykel *med körkort av klass A*,

d) 18 år för körkortsklass B *eller C (uteslutning)*,

e) 21 år för körkortsklass CE, *dock så att åldersgränsen är 18 år om examinanden har erhållit i 30 § 2 mom. 2 punkten avsedd yrkesutbildning för förare samt*

f) 21 år för körkortsklass A i fråga om förare som saknar den erfarenhet som anges i punkten c) *samt för körkortsklass D eller DE.*

36 §

(Lika som i framställningen).

37 §

Villkor för erhållande av körkort är

att sökande inte är tilldelad körförbud och inte har meddelats körförbud *i en av Europeiska unionens medlemsstater eller* i en stat som anslutit sig till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet samt

38 §

(Lika som i framställningen).

52 §

Körkort som utfärdats *i en av Europeiska unionens medlemsstater eller* i en stat som anslutit sig till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet berättigar, inom gränserna för dess giltighet, till framförande av motorfordon i landskapet.

(2 mom. lika som i framställningen).

(Ikraftträdelsebestämmelsen lika som i framställningen).

Utskottet föreslår vidare

att Lagtinget måtte förkasta hemställningsmotionen nr 11/1991-92.

Mariehamn den 18 april 1995

Ordförande

Sune Eriksson

Sekreterare

Lars Ingmar Johansson